

Világ proletárjai egyesüljete!

XXIV. évfolyam.

Abony, 1919. július 20.

29. szám.

ABONY

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára 30 fillér.

Kapható Dohnál Róbert üzletében.

**ABONY JÁRÁSI DIREKTORIUM
HIVATALOS LAPJA**

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint előfizetési és hirdetési díjak közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők.

— Nyilttér sora 1 korona. —

A politikai pártszervezet.

Irta: Szabó Károly.

Sokszor hallottuk a régente különösen vidéki helyeken, hogy fölnőtt emberek politikáról hallva szót, kicsinylőleg legyintettek kezeikkel, mondván: Ja! A politika, az az urak huncutsága volt.

Az „Abony” mult számában a szervezkedésről Bakonyi elvtárs tomlából egy érdekes cikk jelent meg, amely a politikai pártszervezet kiépítését követeli s azt fontosnak tartva igen helyesen rámutat a régi szenvedésekre, amelyeken a dolgozó munkásnak a máig kellett botorkálni, levonva tanulságul azt, hogy mindaz azért volt, sőt maga a világháború is, mert az urak, a politika huncutjai intézték a tömegek ügyét, a politikai hatalom egyedüli birtokában határoztak rólunk-nélkülünk. Tökéletesen igaz ez. De éppen azért, mert igaz, nem szabad ezen cikk felett átsiklani, hanem tanulni kell belőle, nehogy egy kár után még egy évre, akkor kényszerítessünk a tanulásra. Aki a cikket elolvassa, talán már belátja a politikai szervezkedés fontosságát, de kérdezheti azt, hogy mi a politikai pártszervezet és miért fontos az, hogy oda is belépjek, mikor már tagja vagyok egy szakmai csoportnak.

A politika sajátos dolog, Tudást igényel és lényegében nem más, mint a tömegek sorsának egyetemese intézésén keresztül az egyén, az ember sorsának intézése. Ma már letűnt az uraknak, a dolgozóké a hatalom és közel jutott a munkás a politikai életben résztvevés lehetőségéhez, ami rá vonatkoztatva egyet jelent sorsának ő általai intézésével. Régente különösen a falusi ember fel nem tudta fogni észszel, hogy valaha az urak helyett ő lesz a poli-

tikus, de ma már a munkástanácsokba és direktóriumokba végzi azt a munkásság okosabb kisebbsége.

A munkástanács és a direktórium feladata mindenütt az kell, hogy legyen, hogy a tömegek, a falu, vagy a város dolgozóinak érdekeit védjék, már csak azért is, mert hatalmuk a tömeg, aki választotta őket és nem a tömeg lett ő értük, hanem ők választattak a tömeg ügyének intézése és megvédéséért. De ugy-e a legjobb ló is megbotlik egyszer. A Munkástanácsok talán tévednek egyszer a tömegek sorsának intézése körül, vagy annak javát illetőleg. Mi lesz akkor velük? Hol az az erő, aki visszatéríti, ellenőrzi őket és megbírálja cselekedeteik politikai helyes, vagy helytelenségét? A politikai pártszervezetnek kell annak a testületnek lenni!

Minden munkás és dolgozó embernek és asszonynak be kell lépnie a politikai pártszervezetbe. A pártszervezetekben hetenként egy este összejövetelt kell, hogy tartson a falu és város dolgozó népe és kell, hogy ott a direktórium egy fórumot találva, birói szék előtt vonassék kérdőre, hogy helyesen cselekedett-e a falu népének sorsai intézése körül? Azután itt kell kialakulni, megbeszélés után a holnap céljának és a tömegek akaratának, nem szakmai külön váltságban, hanem egyesítettségben, hogy a falu sorsát intéző direktórium mindig ne csak ellenőrzést, de irányítást és buzdítást is itt kapjon. Azután akik nem érik fel észszel a dolgokat, itt kell, hogy nevelést kapjanak és itt fog történni az a változás, hogy aki ma azt hiszi, hogy ő sohasem képes megérteni a politika dolgait – mint átkos balhit fog kimulni. A dolgozó, ki józan értelme csiszolódva és pallérozódva megfogja érteni azt a

magas tudományt, hogy hogy kell a tömegek dolgán keresztül a saját sorsát intézni és ekkor az új rend igazságossága boldogságot teremt mindenkinek, mert bizony a boldogulás alapfeltétele az, hogy a szegény ember maga legyen politikus, személyesen véve kezébe sorsa intézését, nem mint eddig, élete nyomor és küzdés volt, mert bitang urak intézték a politika dolgait. Tünjön el a konok tévedés, hogy magasabb hatalmak intézik a dolgozó ember sorsát és aki dolgozik képtelen arra. Hazugság az, amivel a tömegeket elbolondították. Hisz mondja a közmondás: „Segíts magadon, az Isten is megsegít.” És van-e a magunkon való segítségnek jobb módja, mint-hogy mi akarjuk intézni sorsunkat és nem bizzuk azt az urakra többé.

De hogy ezt mindenki megtudja tanulni, aki ma égtelen nagy dolognak tartja azt, nem értve hozzá, az először azt tanulja meg, hogy a sorsunk intézésének tudománya, a politika megértése felé az ut a pártszervezet kiépítésén vezet keresztül. Testvéri szövetkezése a politikai pártszervezet minden helyi dolgozónak szakma és foglalkozás különbség nélkül. Itt együttesen megbeszélés útján tanítják és felvilágosítják egymást a napi politika ügyei felől és irányítják a nekik itt végzett munkájáról számot adó direktóriumot. De nemcsak saját sorsuk intézését igazithatják itt érdekeik irányába, hanem segíthetik az ország ügyét is. A helyi politikai pártszervezet egy fiókja csak az Ország Politikai Pártja Szervezetének. Mikor összeül a dolgozók Országos Politikai Pártja, minden politikai pártszervezet, tagjai arányában küld oda képviselőket és így ha Abony népe egy jó eszmét tud, ami segít a dolgozók boldogulásáért indított

munka nehézségének terhén és könnyít azon, küldöttei útján elmondja ott és így segít az ország minden dolgozóján. Föl tehát munkástestvérek! A mi javunkért rázzuk le bivalyközönyünket és előítéletünket a politikával szemben és megalakítva a politikai pártszervezetet, lépünk be oda, ahol megtanuljuk majd sorsunkat érdekünkben intézni.

Proletáriskola.

Mert bizony erre nagy szükség van. Emberek, asszonyok összeállnak a piacon beszélgetni a politikáról. Egyik is, másik is mond valamit a kommunizmusról. Az egyik azt mondja:

— Én kommunista vagyok, nekem senki sem parancsol. Ha valamire szükségem van, ott veszem, ahol látom. Éljen a proletárdiktatura!

A másik azt mondja:

— Nem úgy van az öcsém! El ne mondd magadról még egyszer, hogy kunamiska vagy. Gonosz emberek azok a kunamiskák! Nem akarnak mást, mint lopni, meg rabolni. Azért csinálták az egész forradalmat. Abcug a proletárdiktatura!

Mert így van ez, elvtársak, mindenki beszél a kommunizmusról, de alig van ember aki tudná, hogy mi az. Egyik szidja, másik dicséri de tulajdonképpen sejtelve sincs egyiknek sem a mibenlétéről. — Amerikáról nem beszél az amerikát nem járt ember; suszterségbe nem kontárkodik aki csak a kovácsmesterséghez ért, csak éppen a *kommunizmusba* beszél bele boldog-boldogtalan, akár kicsit sejtí hogy mi az, akár sehogysem.

Hát aki belátja hogy ez így helytelen, aki megakarja kóstolni a galuskát mielőtt lenyeli vagy kiköpi, az olvassa figyelemmel hétről-hétre „A Proletáriskola” rovatot és megígérem neki, hogy rövid időn belül olyan kommunista műveltségre tesz szert, hogy a népbiztos elvtársnak is tudományos nyelven tudja odamondani. véleményeit.

* * *

Hát ami a *kommunista tudományokat* illeti, azokkal legjobb korán reggel foglalkozni, amikor az ember éppen fel kel az ágyából és elkezd fogyasztani a reggeli kávéját.

Kávé! Honnan is van az a kávé? Annyit mindenki tud, hogy messze földön termesztik, ahol ez a munka ezer meg ezer munkásembert foglalkoztat; a azokról a vidékekről görbényaku, pupos tevéken szállítják, egészen addig, míg végül vonatra, vagy hajóra rakatják. A tevékaraván számos hajcsárt foglalkoztat. A vonatnak nagy kíséző és állomási személyzetre van szüksége. No meg azt sem szabad elfelejtenünk, hogy a mozdonyokat mozdonygyárban, a vasúti kocsikat a waggonygyárban készítik s ezen gyárak gépeit ismét más és más gyárakban készítik. — Ha nem volna a gépgyár és nem dolgoznának benne a munkások, ha nem volna waggonygyár, ha nem volna állomás, ha nem szelnék át a földet fényes vasúti sinek és a pályaudvarokon száz meg száz ember nem végezne sürgő-forgó mun-

kát, ha nem volnának napsütött arcu tevehajcsárok, munkás, szorgos kávékertészek, — nem tudnánk reggelenként kávé inni. És Zsuzsinéni, aki ha leejtett egy kávészemet (tudniillik amikor még babkává járta Abonyban) hát utánna sem hajolt, bizony Zsuzsinéninek még csak eszébe sem jutott, hogy ebben az egyszem kávéban mennyi rengeteg ezer meg ezer, a legkülönbözőbb gyárakban, műhelyekben, földeken dolgozó ember munkájának egy-egy icipici része van megtestesítve.

De nem csak a kávéról mondhatjuk el ezt, hanem elmondhatnánk sorra a szappanról, amivel mosdunk. a ruháról, amit felöltünk, az ételről, amit eszünk, a szerszámról amivel dolgozunk, a házról, amiben lakunk, egyszóval mindenről, ami bennünket körülvesz. Mindent, mindent ami csak emberi alkotás az embereknek egy ilyen csodálatosan bonyolult összeszövetkezése hozta létre; az az együttműködésre való összetársulás, amelyet röviden

társadalomnak

nevezünk.

És mi volna ha nem volna meg az embereknek ez a társulása, mi volna, ha nem élnénk társadalomban?

Bizony kedves elvtársaim nem volna még szalonna meg lágy kenyér sem, hanem ha a gyomrunk korogna, kimennénk a *kiserdőbe* gombát, gyökeret, meg bogyót szedni, öltözhetnénk fügefalevélbe, meg állatbőrökbe, egyszóval visszasülyednénk abba az állapotba, ahol a sok ezer év előtti őseink éltek. Azok az őseimberek, akik még jobban hasonlítottak az állatkerti gorilla majomhoz mint akármelyik közülünk való emberhez.

Aki kíváncsi rá, hogy hogyan éltek meg ezek az őseimberek társadalom nélkül és hogyan alkottak végül mégis társadalmat, az olvassa el jövő vasárnap is a „proletáriskolát.” Ezt a számát az „Abony”-nak pedig tegyük el, hogy ha későbbi olvasmányaink folyamán valamire az itten tanultakból szükségünk lesz, annak bármikor utánna nézhessünk. Vizontlátásra!

Hay Gyula.

Kommunizmus a természetben.

A méhek és hangyák és a természetek teljesen kommunista államokban élnek, vagyis olyan közösségekben, ahol mindenkinek egyformán dolgoznia kell, ki kell vennie részét a nagy közös munkából a maga módján s viszont az állam minden tagjának egyformán meg van a joga arra, hogy részesedjék a közös munka eredményéből.

A természetek katonákra és munkásokra oszlanak, herét, dologtalanat mások munkájából élőt a természetek nem türnek meg maguk között, a betolakodó idegen rovarokat a rablókat és munkakerülőket egyszerűen megölik és kiirtják. Minden természet boyban külön lény van az állam életének fenntartására, a faj szaporítására.

Az anyatermesztek nincs más életfeladata, mint hogy petéket rakjon és szaporítsa a népet, főtartsa a fajt.

A természet egyetlen személyre bízta a természet államában azt, amit az emberek világában számtalan anya külön-külön vé-

gez. A szülőanyagát táplálékkal látják el és fölmentik az életfőtartás gondjától.

De bámulatosan találó a további be rendezése a természetek kommunista államának. A gyermekekről a közösség gondoskodik, mert hiszen a természet államában teljességgel ismeretlen a magántulajdon. Külön erre a célra rendelt munkások, dajkák és nevelők táplálják, gondozzák és nevelik a gyermekeket a természet államában. Ezt az eltarást, nevelést azzal fizeti meg a felnőtt természet, hogy éppen úgy, olyan önfeláldozóan dolgozik a közösségért mint az dolgozott ő érte, amikor még munkára képtelen volt. A természet államában tökéletes az egyenlőség. A munkások szerzik az élelmet, építik a házakat, a természet boyokat, gondoskodnak mindenről, az állam életének teljes lebonyolításáról. A katonák védik a dolgozó természet népet s ezért a védelemért táplálékot kapnak a dolgozóktól.

A természet állam katonái a legfegyelmettebb, legvakmerőbb és legbátrabb hadsereg, amelyet az egész természetben ismerünk. Halálmegevetően harcol minden természet katona és fegyvereik katalmas álkapcsaikkal s rágóikkal, fűrészekkel és törszerű orrmányaikkal. Páratlanul tökéletesek az egész rovarvilágban. A természet katona ha látja, hogy a természet állam épületének valamely folyosóján váratlanul ellenség akar behatolni, odarohan, szögletes nagy fejével torlaszolja el a bejáró nyílást! Megölhetik, de holtan is ott marad a nyílásban, eltorlaszolja testével és elállja a bejárást, amíg segítség érkezik az ellenség kiverésére. Hasztalan keresnénk példát az államért való fegyelemnek erre a hőségére. Mintahogyan hasztalan keresnénk példát a természetnek szervezett munkájának erejére is. Éjjel indulnak munkára a természetek és távol vidékeken összerágnak mindent, amit csak találnak. Testükben táplálékká és építő anyaggá változik a megrágott anyag.

Akadnak mindig kételkedők, akik azt hirdették, hogy téves dolog az, ha az állatok az emberi élet mértékével mérjük és életviszonyaikat az emberek életviszonyaihoz hasonlítjuk. De ezek fecsegések, a tények beszélnek és nagyon mindegy, hogy milyen nevekkel skatulyázza el a száraz szakember, valóság az, hogy a természet állam maga tökéletes kommunizmus, a közös szociális termelés és a termelt javakban való egyforma kizsákmányolástól mentes részesedés. A kommunista rovarok államai bizonyítják, hogy a természet rendjében igenis, mint eleven példa is ott van a kommunizmus gondolata, amely a legjobb, a legcél szerűbb és legboldogabb államberendezés minden dolgozó ember számára. A természetek valamikor az ősidőkben jutottak el a kommunista államformához, amelyhez az emberiség csak most érkezett el boldogan és ujjongó lélekkel.

Közegészségügyi rovat.

Rovatvezető: Pfannenwald Mátyás dr.

Védkezzünk a járványos betegségek ellen. Ezt a célt szolgálja az a felhívás, amelyet a járási direktórium most falragaszok útján a lakosság tudomására hoz. Olvassuk el figyelemmel az ott leírt tanácsokat és igyekezzünk nemcsak magunk azt

betartani, hanem hozzátartozóinkkal, szomszédainkkal is betartatni. Az egészség a legfőbb kincsünk. Ezer és ezer ártalom veszélyezteteli nap-nap után egészségünket otthon a lakásunkban, a műhelyben, az utcán, a nyilvános helyeken. Ezek elleni küzdelemben a legfontosabb fegyverünk a tisztaság. Tisztálkodjunk minél gyakrabban, tisztogassuk lakásunkat, házunkat, udvarunkat. Szokjuk meg, hogy mosdatlan kézzel nem fogunk az étkezéshez, nem nyulunk az élelmiszereinkhez, mert nem tudhatjuk, hogy munkánk, utazásunk közben mily betegség csírája tapad kezünkhöz és visszük azt a kenyérrel együtt szervezetünkbe. Különösen gyermekeinket szoktassuk már kicsi koruktól fogva a tisztaság szeretetére, hogy beléjük nevelődjék, hogy a szenny, a piszok a betegségek melegágya. Nedves-sötét, rosszul szellőztetett, piszkos szobákban nevelődött gyermekekből nem fejlődhetnek erős, munka bíró tagjai társadalmunknak. Friss levegő, napfénylisszóság az egészség első és legfontosabb kellékei és aki azt nem szereti, az nem is lehet egészséges.

Osztályharc és forradalom Magyarországon.

Írta: Szabó Károly.

(Folytatás.)

3.

Megérdemel, pár szót, ha az osztálytagozódás hű képét akarjuk adni a folytonos anyagi zavarok közti küzdelmekben, a tönkremenés felé ballagó osztálycsökvény is, amit kisiparos osztálynak és az amelyik talán mert vallási viszonyai rendezetlennek neveztetett — valamivel rendezettebb anyagi viszonyok között vegetált, a kiskereskedő osztály. A proletáriátus és burzsoázia közé ékelten, kisbirtokos, kisiparos és kiskereskedő utja egyfelé vezetett. A kisiparosság helyzetén az örökös „hisz ép most akarunk segíteni” megnyugtatás ép úgy nem segített, mint az seni, hogy az iparos és kereskedői kisburzsoázia egy pár nagyon is demokrata cugos cipőst beválasztott a parlamentbe. Az osztály egyik reprezentánsának, a kiskereskedői csoportnak speciális helyzete, amelyik még a középkori vásáros kereskedelemmel kellett, hogy konkuráljon, volt fokmérője az ország politikai és gazdasági érettségének, amit ha 1914.-re gondolva, jóakarattal akarunk jellemezni, így jelölhetünk: „Szegényesen eljutottunk saját politikai analfabétizmusunk tudatáig.” A kisiparos és kiskereskedő osztály egy fejletlen polipként, senkitől sem támogatva kinlódott, szerte az országban 1914.-ig. Persze itt is változást és gazdagodással egyetemleges organizálást hozott a háboru, de csak kevesek részére, akik közé nem tartoztak azok, akik a kisiparos és kereskedő és gazda osztályából protekcióval nem rendelkezvén, az örültek augusztusán kellett, hogy bevonuljanak.

Az utolsó és különösen a nagybirtokosság részéről még a legutóbbi időkig emberszámba se vett többség alkotta a magyar nemzet utolsó osztályát, a proletáriátust — érthetőbben, anyagi helyzetüket is figyelembe véve, a szegény emberek osztályát. Ami ennek az osztálynak tragikus nyomoruságát megnehezítette, az abból állott, hogy hosszú időközön keresztül nem bírták megérteni a tör-

ténés egyszerű eredményét sem, azt, hogy minden nehéz, reggeltől-estig tartó munkájuk mellett is; miért nem bírnak nyomorukon, bármily tűrhetetlen is az, változtatni, vagyoniilag nem gyarapodni, míg emberek, akiknek ők dolgoznak, folyton gazdagodnak és munka nélkül élnek. De éppen az a tény, amit ők megérteni nem tudtak, az ő fölvilágosultanságukban új tényt formált, az ő osztálytudatmentességüket. Különösen hosszú időközön keresztül a proletáriátusnak ugynevezett mezőgazdasági munkával foglalkozó nagyobb része volt mentes a szocializmus alapját képező osztályhelyzet és az abból folyó cselekvés céljainak és a hozzá vezető osztályharcos utnak fölismerésére formáló osztálytudattól. Még a legújabb korig is megőrizte sajnós a magyar földműves proletáriátus iszonyát a szocializmussal szemben. Forradalmi időket megelőző, emberfölötti nyomoruságokat hozó, elbírhatatlan szegénységgel sulyosított, hosszú háborus évek birtak csak a parasztság ezen szocializmus iszonyán némi változást előidézni. A városi munkás proletáriátus anyagi helyzete soha sem volt jobb a falusi proletáriátusénál. Mindazok, akik az ipari munkásságnak jobb megélhetési viszonyairól beszélnek — a háboru előtti időkkel kapcsolatosan — azok összetévesztik az ipari munkást az üzemekben nyugdíj igényvel bíró és egyebekkel és a többi munkásság fölötti parancsolás jogával az összmunkásságnál jobb anyagi helyzetbe jutott u. n. előmunkással, vagy mint Amerikában, ahol ez már külön osztályt tesz a protáriátus felett, nevezik: „Labour leitenant of capital class”-el. Ami az ipari munkásságot a földműves munkásságtól megkülönböztette, az nem vagyoni volt, sem a szükségletek jobb munkaeredményből, nagyobb bérből folyó könnyebb kielégíthetőségét jelentő különbség, hanem abból állott, hogy a városi proletáriátus kizsákmányolt helyzetét már jelentős részében felismerte és a szabadulás útját már nem a templomokban, az Istenhez sürűn utnak indított fohászok csodatévő erejében, sem a felsőbbiséggel szemben tanúsított kiápadhatatlan türelemben, hanem a szocializmus megvalósítását közelebb hozó osztályharcban látta. A földműves proletár tömegekbe az osztályharc bevittele, örök problémája volt a magyarországi munkás mozgalomnak. Hogy ez a legújabb időkig nem sikerült, annak három világos oka van. Az uralkodó osztályok gazdasági érdekeinek védelmére alkalmassá formált vallás, a csendőrszurony és a tengerentuli csodák országa: Amerika. A földműves szegénység kilenczede fejébe, amely születésnél fogva üres lévén, nehogy esetleg az osztályhelyzet felismerésének egyetlen gondolata beférhessen — pontosan fizetett egyházi adója ellenében — az állam részéről évi 25 millió koronával dotált légiója a lelkiatyáknak, — eme nem éppen anyagi szegénységben, de a nyomornak nevezett sors ellenkezőjében már a régi kolduló-barát mesterségről rég leszokott. — bandája a hit érthetlenségekkel, babonákkal' szent mesék csodás maszlagjával telített ládáját rakta. A maradék csekély tömegtől pedig feléjük fordított szuronnyal és a szocializmust hirdető agitátorok felé fordított ütésre kész tussal választották el a szocializmust. — Azonban bölcsen tudták azt, hogy a fokozódó adóterhek, a lenyomott

napszámok és az időszakonként beütő rossz termés, nyomoruságos gazdasági helyzetet okozva Magyarország zárt területén, előbb-utóbb azt az idegen palántát, amit a hazátlan bitangok, a cucilisták hirdettek, megfogamztatja. Azért bölcsen megnyitották, a nyomoruság lezüllő útján botorkáló Magyarország szenvedő proletárjainak, — a szabadulás osztályharcos útját elzárva — a szabadulás útját, az ő és az újvilág között áltami engedéllyel, a proviziók millióit jövedelmezve közlekedő, tengerjáró hajókat. Valami legeslegmagasabb fókuszága van a becselenségnek abban a cselekedetben, amit az uralkodó osztály ekörül elkövetett. A többet tudva, többet bíró aljasságának fokozása volt az, amikor a nagybirtokosság politikai hatalmával visszaélve a földmunkást oly viszonyok közé lökte, hogy tengődő állatként nyomorgott amíg birta, de a végén mégis szűkülve volt kénytelen keresni a szabadulás, az életheletőség útját s akkor az igaz utról, a szocializmus útjától szuronnyal, butitással visszafartott, hazájából menekvő nyomorgó utolsó útját, az új és nehéz robot ldegenjébe vesző Amerikai útját is, a parlamentí vitak bozótjában kézrekapva, proviziók milliói formájában fölözte le. Mintha testvére a papság jutna az eszünkbe, aki a temetőbe, utolsó útjára holtan indulót átalány összegért kíséri ki. Mintahogy ez a hű szövetségese a nagybirtokosnak, — akitől a paraszt, dacára hogy a közmondás bölcsen óvta, így szólván hozzája: „Óvakodj a papnak minden porcikájától,” még sem birt eléggé huzódzkodni, — ráfeküdt a három legbiztosabbban el nem maradó részére a falu dolgozója életének: a születésre, a házasságra, és a halálra, — kalácsot magának abból süttetvén, — úgy a nagybirtokos is keresett egy dolognak mind a két lehetőségén. Ha itthon maradt a földmunkás, ha kivándorolt Amerikába. Mit törődtek a „gavallér” magyar urak avval, hogy évente majd félmillió ember fog vándorbotot, hogy minél előbb háta mögött hagyja az „ezeréves” magyar rögöt, ahol gyermekkorában, éhező, kajlabajszu, a plébánosnak kezecskókolni kényszerült tanítócskák, valami szent hittel, de szentül olcsón az igaz — tanították egy versecskére. amely rimekben bizonyította; hogy ez a haza, édes anya. Az urak magasabb politikai bölcsességében mindenkor szentül hívő és bizó földműves, aki éppen ezen bizodalmánál fogva, sohasem törekedett arra, hogy harcoljon politikai jogaiért, rábizta sorsa Intézését az urakra, talán még álmában sem mert volna arra gondolni, hogy egy a politikai hatalom megszerzéséért és az azt megszerzés után könnyen megvalósítható szocializmus jobb, őt nyomorából kihuzó és felszabadító céljáért megindított küzdelem közel sem kerülne annyi áldozatba, mint amennyi magyar földműves tönkrement a mesék és ígéret földjén, Amerikában, ahol a magyar munkást „hunky”-nak (valami a kínaihoz hasonló büzös váladékot izzadó embertípust jelent ez a szó,) nevezve, ezrével hajtották a hajóállomásra az ügynökökhöz és az ügynökök a baromi munkára, a szénbányákba. Ha a nagybirtokosság előtt szóba került a tömegek nyomora, vagy az Amerikai magyarok szenvedései, mindenre csak kezet legyintve, illemtudó diplomatikus finomságok elmondásához mésterien értő szájjal, csak

ezeket mondták: Eh! Hadd menjenek! Ugy is olyan szapora az a sok bolond paraszt, mint a nyul, (báró Podmanicky Frigyes magyar államférfi megjegyzése, az amerikai kivándorlásról).

A városi munkásság gazdasági helyzete ugyancsak türhetetlenül szomorú volt. Intellektuális helyzettsége már nem volt ilyen szomorú. Míg igényei kielégíthetőségét akkoroddal súlyosbítt önkijahajzolsággal tudta csak biztosítani — mert ugye kevesen szerettek egy olcsó világ közepén ebédre egy magyar cigarettát kettesben elszívni, tehát azt minden áron, ha biztosan a korai rokkantság felé haladva is, de biztosítani kellett — addig az életről, a társadalomról való emberi félvilágosodottság tekintetében a városi munkásság mindenkor lépést tudott tartani, az ázsiai nivóju iskolák dacára is, pld. a sokkal jobb anyagi helyzetben lévő kisbirtokossággal. Sőt, a szociálisták ismeretében az ipari proletáriátus a nagybirtokosság előtt járt, amelyik még mindig a legújabb korig is a Bismarck-i frázist hadarva, a szociálistákat hazátlan bítangoknak nevezte és saját érdekében, már az ellene való könnyebb védekezés érdekében sem tanulta meg, hogy mi a szociálisták. Az ipari proletáriátus sohasem hitte babonásan azt, hogy „az urak uralomra születtek,” mint osztálytestvérei a „józnak” titulált földmunkások, akik evvel a lemondó és megalkuvó mondattal háritották el mindenkor a munkásságnak az osztályharc megkezdésére irányuló fölhívását. Az ipari és földműves proletáriátus mellett volt egy speciális proletár réteg, amit „lateiner” osztálynak neveztek. Osztályhelyzetükre nézve proletárok voltak, miután kevesen rendelkeztek a proletár nyomorúságból való kiszabadulás lehetőségével. Ha többet kerestek is, mint az ipari proletáriátus néha napján, azt a csekély többkeresetet reprezentációs költségeik emésztették fel. Annyiban különböztek mégis az igazi proletáriátustól, hogy nyugdíj, házasság és osztályhelyzetüknek, társadalmi állásuk emelkedésével lassu javulására számíthattak. Éppen ezért szerepük a proletáriátus ellenében mindenkor osztálytudattalan, áruló és az osztályérdekkel szemben megalkuvó volt. Mint intelligens csöcselékéből a proletáriátusnak, belőlük regrutálódtak, a gazdasági fejlődés bővizü távában uszkáló burzsoáziának mindenkori uszályhordozói és az a tömeg, amelyik radikális párt néven szellemi fegyvereket kovácsolt, a még a politikai tájékozatlanság álmát alvó burzsoáziának, eljövendő harcához a nagybirtok ellen. Mindezen nehézségek dacára a magyar munkások avand-gárde-ja, az ipari proletáriátus elkeseredett harcot indított az osztályáruló, lateiner réteg a közömbös földművesség, az ellentétes, de gyávaságánál fogva politikai nullát jelentő kis burzsoázia ellen éppen úgy, mint a feudóburzsoázia folyton növekvő kizsákmányolása ellen és mindenki ellen, az egyedüli támadás és védelem lehetőségét megteremteni tudó osztályharc alapján. Éppen a következő fejezetben rövid elméleti magyarázatát adjuk a magyar munkásság osztályharcának a világháborúig, természetesen ez, miután könyvünk tárgya inkább a proletáriátus első és második forradalmának idejét akarja tárgyalni, nem lehet részletekbe elmélyedő.

(Folytatjuk.)

HIREK.

— **A forradalmi törvényszék ítéletei.** Abonyi járás forradalmi törvényszéke a következő marasztaló ítéleteket hozta: Pozsgai Mihályné abonyi lakost becsületsértés vétsége miatt 200 korona pénzbüntetésre, — Veverán Istvánné abonyi lakost a Direktórium rágalalmazása miatt az enyhítő körülmények figyelembe vételével Abony és járás területének elhagyására, — Polónyi Béla rékasi lakost verekedés miatt 4 napi kényszer munkára, Polónyi Béláné Sztrunga Margit rékasi lakosokat könnyű testi sértés vétsége miatt két-két napi kényszer munkára. Szabó Istvánné abonyi lakosnőt hatósági személy megrágalmazása miatt nyilvános bocsánatkérésre, — ifjabb Csák Ferenc rékasi lakost rágalalmazás és becsületsértésért 10 napi kényszer munkára és 200 korona pénzbüntetésre, — Özv. Major Józsefné és Mata Lajosné tószegi lakosokat hatóság megrágalmazása miatt 500, illetve 1000— korona pénzbüntetésre, — Konci Benóné tószegi lakost orgazdaság vétsége miatt az enyhítő körülmények figyelembe vételével 2 napi kényszer munkára, Pásztor István törteli lakost kékpénzért adás-vételért 3300 korona pénzbüntetésre és egy havi fogházra, — Szabó Ferenc szolnoki lakost kékpénzért való árusításért 2500 korona pénzbüntetésre, — Dedecsik Ferencné és Tóth László Alhert jászkarajenői lakosokat röpcédula kézzől-kézre adásáért egy-egy havi fogházra, — Farkas Elek ceglédi lakost élelmiszer csempészet miatt 24 órai elzárásra és az élelmiszer elkobzására, — Mihályi Balázné kocséri lakost hamis vád miatt 800 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Névváltoztatás.** Engel Zsigmond elvtárs, a közéleti hívtal vezetője családi nevét „Erdős“-re változtatta.

— **Városi alkalmazottak** országos szövetségének abonyi csoportja e hó 13-án tartotta az abonyi városháza tanácstermében évi rendes közgyűlését. A gyűlésen az abonyi és járási közalkalmazottak teljes számmal jelen voltak. A csoport vezetősége beszámolt a szervezet eddigi működéséről, majd előterjesztést tett a szervezetet elsősorban érdeklő s megoldásra váró kérdésekről. A gyűlésen jelen volt Schmidt elvtárs — V. A. O. SZ. központi kiküldöttje — tárgyilagos és mindvégig hangulatos előadást tartott a közalkalmazottak helyzetéről a múltban, rámutatott azokra a főleg gazdasági okokra, melyek a szervezkedést szükségessé tették. Vázolta a szervezkedés nehéz küzdelmekben gazdag harcait. Rátérve a jelen helyzet vázolására arra a conclusióra jutott, hogy a szellemi és fizikai munkások közötti ellentétek a múltban látszólagosak voltak, mert mindkét tábor egyformán ki volt szolgáltatva a kapitalista rend könyörtelen kizsákmányolásának, csupán a kizsákmányolás módozataiban és eszközeiben volt különbség. A fizikai munkások részéről a szellemi munkásokkal szemben máig is megnyilatkozó, sajnálatos meg nem értések elosztása a szellemi munkások feladata, kik intelligenciájuknál fogva hivatva vannak a felvilágosítás munkáját elvégezni az irányban, hogy a szellemi és fizikai munkások azonos gazdasági érdekeiknél fogva egy táborba

tartoznak és csak együtt munkálkodhatnak. Kiemelte a szakszervezetek fontosságát a jövő gazdasági életben és a dolgozók hatalmának gyakorlása terén. Zárószavában buzdította a szervezetet az anyagi jólét, egészség és kultura biztosítására. Bakonyi Ferenc párttitkár válaszolva a helyi szervezet egy pár aktuális kérdésére — hangoztatta, hogy a szakszervezetek sulya a közélet irányításában úgy érvényesül, ha intenzív pártszervezeti életet él, hol is kiváló alkalma nyílik a közakarathban kifejezésre jutó erővel az irányításra és a helyi intéző szervek ellenőrzésére. Fontosnak tartja a pártszervezetek keretein belül való tömörülést és tevékeny munkát főleg a szellemi munkások részéről, kik a fizikai munkások irányítására hivatva vannak, miáltal szorosabb kapcsolat létesül a mai ellentétek helyett a szellemi és fizikai munkások között. Mindkét nagy tetszéssel fogadott beszéd után a szervezet megválasztotta új vezetőségét.

— **Katona temetés.** Molitorisz Jenő 23. éves, 46. vörösezedbeli, kassai születésű vöröskatona, f. hó 15-én, májorsvadásban meghalt. Temetése csütörtökön ment végbe a r. kath. templom elől, katonai díszszel. Kivonult egész századának legénysége és tisztikara. A szertartás a katonai zenekar által előadott Internationálevall vette kezdetét. A gyászszertartást Rubovszky lelkész és Rithnovszky kántor végezték, mely után a katonai politikai megbízott megható beszédben búcsúzott el a jeles katonától, a hűséges vitéz bajtárstól az ezred és a távollevő szülők és testvérek nevében is. Azután megindult a gyászmenet a r. kath. temetőbe, A korporsót, melyen az ezred vörösszalagos élővirág koszorúja volt elhelyezve óriás tömeg kísérte ki utolsó nyugvóhelyére, a katonai zenekar gyönyörű gyászindulóinak bús akkordjai mellett.

— **Gabona árak előirányzata.** A budapesti 150-es bizottságnak f. hó 15-én tartott ülésén Lengyel Gyula népbiztos elvtárs a gabona és lisztárakra vonatkozólag a következőket helyezte kilátásba: A nagybani elárusításnál a fehérliszt ára mmázsánként 500 K. A kenyérliszté 105 K. A korpáé 80 K. A buzadaráé 750 K. Kicsinyben a kenyérliszt 105 K. A fehérliszté 550 K. A fejadag ezentul is kétféle lesz. Östermelők fejadagja 15 éven felül 20 klgr. 15 éven alul 15 klgr. Városban a fejadag naponként 240 dkgr. Az ipari munkások pótagot kapnak.

Uránia
mozgó színházban
ma előadásra kerül

Vörös boszorkány

bűnügyi regény 4 felvonásban.

Kezdeté este 7 és fél
9 órakor.

Helyárak: Páholyülés 8 kor,
fenntartott hely 6 kor. I. hely
5 kor. II. hely 3 kor. III. hely 2
kor.